

**UCHWAŁA NR X/58/2025
RADY GMINY MIRÓW**

z dnia 24 lutego 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2024 poz.177 ze zm.) Rada Gminy Mirów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027, stanowiący załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mirów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie od 1 stycznia 2025 r.

Przewodniczący Rady Gminy
Mirów

Leszek Suwara

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177, 742, 743, 858 i 1572), organy jednostek samorządu terytorialnego są zobowiązane do opracowania i realizacji gminnego programu wspierania rodziny. Program ten stanowi kluczowy element lokalnej polityki społecznej, mający na celu wsparcie rodzin w prawidłowym pełnieniu ich funkcji opiekuńczo - wychowawczych, zapobieganie problemom rodzinnym oraz wspieranie dzieci i młodzieży w sytuacjach kryzysowych. Aktualnie realizowany Program obowiązywał do końca 2024 roku, w związku z powyższym zaistniała konieczność opracowania nowej uchwały w przedmiotowym zakresie. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027 został opracowany w oparciu o diagnozę lokalnych potrzeb społecznych oraz analizę zasobów dostępnych w gminie, obejmując działania na rzecz wzmocnienia rodziny w obliczu trudności, z jakimi może się borykać. Program wyznacza cele, kierunki działań oraz określa zadania do realizacji w obszarze wspierania rodzin. Przyjęcie programu jest działaniem zgodnym z ustawowymi zadaniami gminy w zakresie pomocy społecznej, a jego realizacja przyczyni się do poprawy jakości życia rodzin, zwiększenia ich samodzielności oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Realizacja programu będzie finansowana z budżetu gminy oraz środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł. Wobec powyższego, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne i w pełni uzasadnione.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY W GMINIE MIRÓW
NA LATA 2025-2027**

Spis treści

Wykaz skrótów.....	2
I WPROWADZENIE	3
II PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY	7
II 1. Zadania własne gminy z zakresu wspierania rodziny.....	7
III DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ W GMINIE.....	9
III 1. Sytuacja demograficzna	9
III 2. Sytuacja społeczna	11
III 3. Zasoby instytucjonalne Gminy Mirów	14
IV CZĘŚĆ PROGARMOWA	14
IV 1. Cel główny i cele szczegółowe Programu Wspierania Rodziny	14
IV 2. Realizacja, monitoring oraz ewaluacja Programu Wspierania Rodziny	19
IV 3. Finansowanie Programu.....	20
IV 4. Harmonogram realizacji Programu	20

Wykaz skrótów

GBP- Gminna Biblioteka Publiczna w Mirowie

GKRPA- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mirowie

GOPS- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirowie

PCPR- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szydłowcu

PK- Punkt Konsultacyjny w Mirowie

PPP- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Szydłowcu

PUP- Powiatowy Urząd Pracy w Szydłowcu

ZI- Zespół Interdyscyplinarny w Mirowie

I WPROWADZENIE

Rodzina to podstawowy i trwały składnik społecznej organizacji, pojawiający się u wszystkich znanych ludów na różnych etapach ich rozwoju. Rodzina jako podstawowa grupa społeczna, instytucja i środowisko wychowawcze wypełnia istotne funkcje zarówno w interesie społeczeństwa, jak i jednostki, zaspokajając również potrzeby biologiczne, psychiczne i społeczne swoich członków.

Funkcje rodziny to cele, do których zmierza życie i działalność rodzinna oraz zadania, jakie pełni rodzina na rzecz swoich członków. W szerokiej literaturze dotyczącej problematyki rodziny można znaleźć wiele klasyfikacji funkcji rodziny. Klasyfikacje te nie wykluczają się, nie zaprzeczają sobie nawzajem, raczej się uzupełniają i nakładają. Jednego z takich podziałów dokonał Z. Tyszka¹. Wymienia on dziesięć funkcji rodziny, które łączy w cztery podstawowe grupy:

1. Funkcje biopsychiczne:

- ✓ funkcja prokreacyjna;
- ✓ funkcja seksualna.

2. Funkcje ekonomiczne:

- ✓ funkcja materialno-ekonomiczna;
- ✓ funkcja opiekuńczo-zabezpieczająca.

3. Funkcje społeczno-wyznaczające:

- ✓ funkcja klasowa;
- ✓ funkcja legalizacyjno-kontrolna.

4. Funkcje socjopsychologiczne:

- ✓ funkcja socjalizacyjna;
- ✓ funkcja kulturalna;
- ✓ funkcja rekreacyjno-towarzyska;
- ✓ funkcja emocjonalno-ekspresyjna.

---

¹ Z. Tyszka, *Socjologia rodziny*, Warszawa 1974, s.69.

Rodzina jako grupa społeczna i instytucja wychowawcza, ma z jednej strony wpływ na optymalizowanie wychowawcze i socjalizację dziecka, z drugiej strony zaburzone jej funkcje, wynikające z różnych negatywnych uwarunkowań życia rodzinnego, mogą doprowadzić do chaosu wychowawczego. Ze względu na pełnienie tych funkcji można wyróżnić dwie kategorie rodzin: rodziny funkcjonalne i dysfunkcjonalne.

We współczesnych rodzinach można zaobserwować pewne typowe procesy i zjawiska związane z jej funkcjonowaniem. Należy wśród nich wymienić²:

- ✓ znaczny wzrost zatrudnienia kobiet nie tylko z pobudek ekonomicznych (dążność do ciekawszego życia, samorealizacja),
- ✓ egalitaryzacja w małżeństwie i rodzinie, relatywne zmniejszenie się wartości dzieci dla rodziców (dobra konkurencyjne),
- ✓ dyferencjacja norm i wartości u poszczególnych członków rodziny, wypieranie przez współczesną cywilizację wartości tradycyjnych w tym także rodzinnych,
- ✓ autonomizacja członków rodziny, osłabienie spójności i dezintegracja znacznej części rodzin,
- ✓ wzrost liczby konfliktów małżeńskich i wzrost liczby rozwodów prowadzący do ich masowości,
- ✓ zmniejszenie się procentu osób pozostających w sformalizowanych związkach małżeńskich przy wzroście osób pozostających w alternatywnych dla rodziny związkach,
- ✓ występująca na dość szeroką skalę patologizacja społeczna i psychospołeczna części jednostek, mająca istotne reperkusje w życiu rodzinnym oraz mająca w znacznej mierze swe źródła w nieprawidłowo ukształtowanych rodzinach.

Dostrzega się zatem zmiany w modelach rodziny, społecznych funkcjach kobiety i mężczyzny, emancypację społeczną i zawodową kobiet, odkładanie decyzji o posiadaniu dzieci z powodu kariery zawodowej lub chęci samorealizacji. Pomimo tych procesów, rodzina wciąż uważana jest za najistotniejszą wartość i naturalne środowisko wychowawcze. Od charakteru oddziaływań rodziny, stosowanych metod oraz form wychowawczych zależy w dużej mierze to, jak będzie przebiegał rozwój dziecka. Rodzina jest więc tą szczególną instytucją wychowawczą, która wywiera specjalny wpływ na sferę poznawczą, emocjonalną

---

² Z. Tyska, *Rodzina we współczesnym świecie*, Poznań 2003, s. 103-104.

i motywacyjną dzieci i młodzieży. Właściwie funkcjonująca, o pozytywnej atmosferze korzystnie wpływa na wszechstronny rozwój dziecka³.

Istotnym problemem społeczeństwa jest to, że wywierający silny wpływ na rodzinę i jednostkę rozwój współczesnej cywilizacji generuje, oprócz pozytywnych, również zjawiska negatywne. Problemy i zagrożenia współczesnej rodziny mają oczywiście różny wymiar i wiele kierunków. Należy jednak podkreślić, że przemiany, jakie dokonują się we współczesnej rodzinie, mogą mieć wymiar pozytywny, jak i negatywny. Z jednej strony wpływają na polepszenie warunków życia rodziny (postęp techniczny, osiągnięcia medyczne), a z drugiej są przyczyną dezintegracji i dezorganizacji życia rodzinnego. Coraz częściej wskazuje się na problemy rodziny w wypełnianiu jej zadań, na trudności w łączeniu obowiązków zawodowych i rodzinnych oraz na brak wsparcia dla młodszego i starszego pokolenia⁴.

Do najczęściej wymienianych w literaturze czynników zagrażających współczesnej rodzinie, a zarazem wpływających na przeobrażenia życia rodzinnego można zaliczyć⁵:

- ✓ wzrastającą pauperyzację rodzin,
- ✓ wyjazdy rodziców za granicę w celach zarobkowych,
- ✓ dezintegrację wewnątrzrodzinną socjalizacji,
- ✓ osłabienie więzi emocjonalnych w rodzinie,
- ✓ wzrost atomizacji społecznej,
- ✓ wzrost anonimowości jednostek,
- ✓ upadek autorytetów rodzinnych,
- ✓ przesunięcia i zmiany w pozycjach i rolach w rodzinie,
- ✓ ograniczenie dietności,
- ✓ dezintegrację rodziny i wzrost rozwodów,
- ✓ pluralizm w świecie wartości,
- ✓ wzrost rodzin problemowych i patologicznych,
- ✓ niską kulturę pedagogiczną rodziców.

---

³ M. Dubis, *Rodzina jako środowisko kształtowania wartości u dzieci* [w:] W. Kowalski (red.), *Rodzina wobec współczesnych wyzwań*, Lublin 2014.

⁴ M. Dubis, *Wychowanie w rodzinie w obliczu współczesnych zagrożeń* [w:] E. Grudzińska, M. Mikołajczyk (red.), *Wybrane problemy społeczne*, Warszawa 2018, s. 13-14.

⁵ Z. Tyska, *Współczesne rodziny polskie. Ich stan i kierunek przemian*, Poznań 2004, s. 83-85.

Rodzina pomimo wielu przemian, jakie w niej i wokół niej się dokonują, ma największy wpływ na człowieka w jego dzieciństwie. Prowadzone liczne badania nad funkcjonowaniem rodziny w kontekście społeczno– ekonomicznym, kulturowym i psychospołecznym dowodzą, że rodzina jest nadal podstawowym elementem społecznej struktury, najważniejszym środowiskiem wychowawczym, a pełnionych w niej i przez nią funkcji w żaden sposób nie można zastąpić. Zatem w interesie zarówno jednostek, jak i społeczeństwa leży prawidłowe funkcjonowanie rodziny oraz tworzenie sprzyjających warunków do jej rozwoju.

Lokalne samorządy odpowiadają za stworzenie oraz funkcjonowanie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Jest to niezwykle istotne i trudne zadanie, ponieważ działania na rzecz rodziny, to działania nie tylko na rzecz konkretnej grupy, ale i całej wspólnoty, a jak wiadomo wspierając rodzinę przyczyniamy się nie tylko do jej rozwoju, ale i wzmacniania więzi w całej społeczności.

Opracowanie i realizacja Programu Wspierania Rodziny, jest zadaniem wynikającym z Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Celem Programu jest zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom naturalnym przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin. W świetle założeń ustawy, pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, aby zarówno działania, jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, policji itp.

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Mirów został opracowany na lata 2025-2027. Program nie jest dokumentem zamkniętym i będzie podlegał modyfikacjom w zależności od pojawiających się nowych potrzeb i możliwości.

II PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Niniejszy Program będzie realizowany w oparciu o akty prawne, w szczególności:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Kwestie związane ze wspieraniem rodziny są również regulowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, a także w pozostałych dokumentach strategicznych dotyczących kwestii związanych z pomocą i integracją społeczną.

II 1. Zadania własne gminy z zakresu wspierania rodziny

Obowiązek wspierania rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji, niemogącej realizować funkcję opiekuńczo-wychowawczą oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa przede wszystkim na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Zapisy art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Mirów realizuje za pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mirowie.

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych Gminy należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,

- b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
- a) (uchylona),
  - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 pomoc rodziny wspierającej ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3, w terminie:
- a) do dnia 31 stycznia danego roku - za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
  - b) do dnia 31 lipca danego roku - za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Do roku 2017, Ustawa z 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej była jedynym podstawowym aktem prawnym, który definiował różnorodne formy wsparcia rodziny na poziomie gminy. W grudniu 2016 roku Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia kompleksowego programu wsparcia dla rodzin „Za życiem”. W ślad za programem została uchwalona Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Wspomniane dokumenty zaczęły obowiązywać w styczniu 2017 roku. „Za życiem” wspiera rodziny z osobami niepełnosprawnymi, a w szczególności wychowujące niepełnosprawne dzieci. Proponowana przez rząd pomoc obejmuje kompleksowe rozwiązania dotyczące wsparcia kobiet w ciąży i ich rodzin, wczesnego wspomaganie dziecka i jego rodziny, usług wspierających i rehabilitacyjnych oraz wsparcia mieszkaniowego. Zgodnie z nowymi przepisami rodzinom,

w których urodzi się dziecko z ciężką i nieodwracalną niepełnosprawnością albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, które powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości 4 tys. zł. Ustawa „Za życiem” przewiduje również m. in. że przewodnikiem po systemie wsparcia dla rodzin, w których urodzą się dzieci z niepełnosprawnością lub ciężką chorobą, będzie asystent rodziny, którego zadaniem będzie koordynowanie dostępnej pomocy. Ustawa ma również znacznie usprawnić dostęp do świadczeń zdrowotnych.

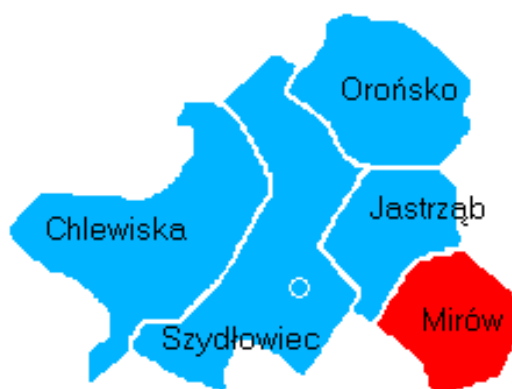
III DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ W GMINIE

III 1. Sytuacja demograficzna

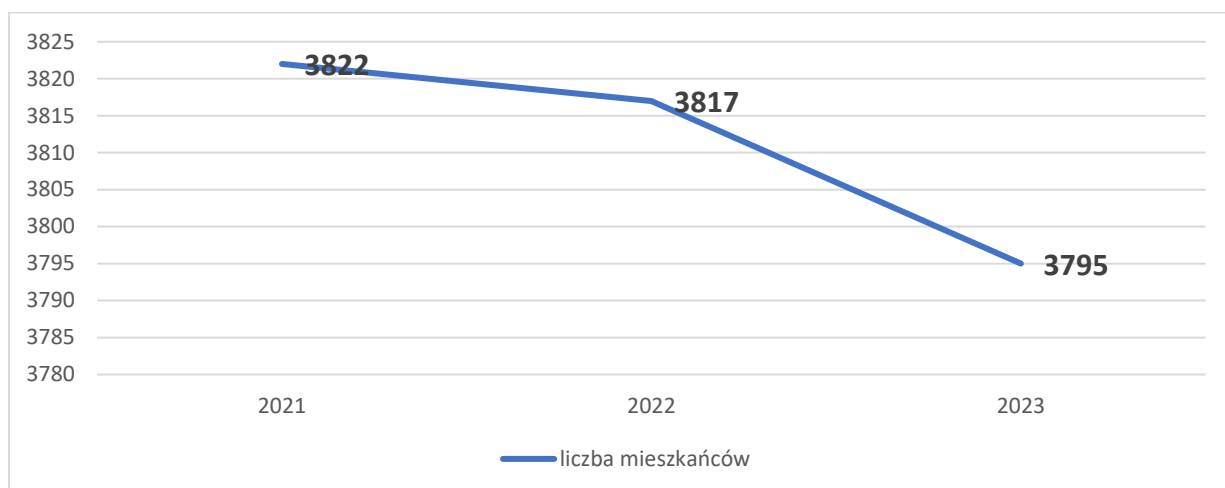
Gmina Mirów położona jest w powiecie szydłowieckim województwa mazowieckiego, w odległości około 25 km od Radomia, 17 km od Szydłowca i około 25 km od Skarżysko – Kam. Graniczy od południowego wschodu z województwem świętokrzyskim.

Rysunek 1. Położenie Gminy Mirów na mapie powiatu szydłowieckiego.

Na koniec 2023 r. liczba mieszkańców Gminy Mirów wynosiła 3 795 osób. w tym 1 838 kobiet i 1 957 mężczyzn. Liczba mieszkańców gminy w ciągu ostatnich trzech lat zmalała. Migracje przebiegały w kierunku miasta i związane były prawdopodobnie z atrakcyjnością rynków pracy.

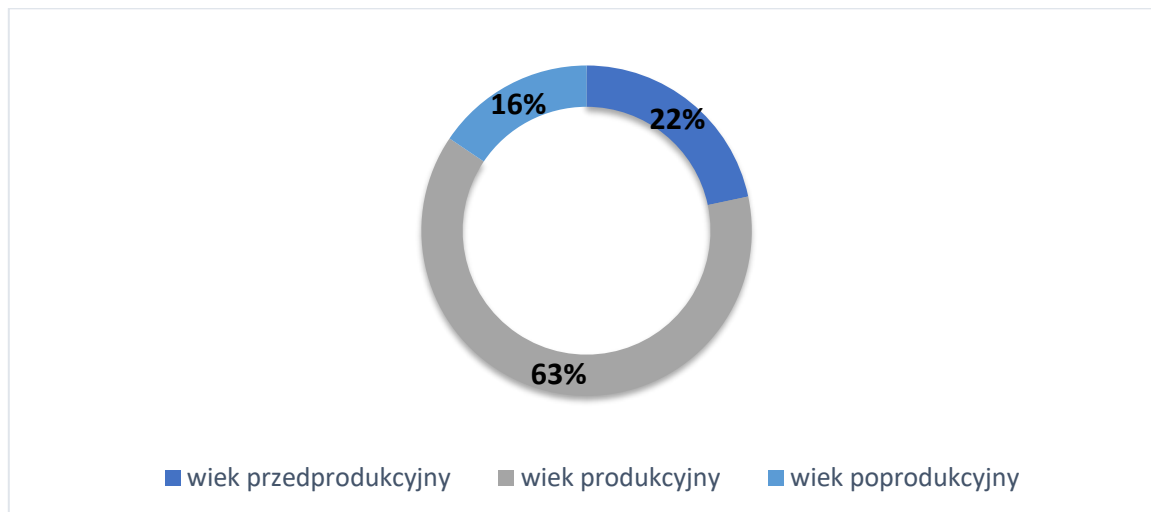
Wykres 1. Liczba mieszkańców w latach 2021-2023.

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Mirowie

Odnosząc się do analizy zaprezentowanych poniżej danych, należy stwierdzić, że dominującą grupę ludności na terenie Gminy stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Drugą pod względem liczebności grupę, stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym, zaś najmniejszą osoby w wieku poprodukcyjnym.

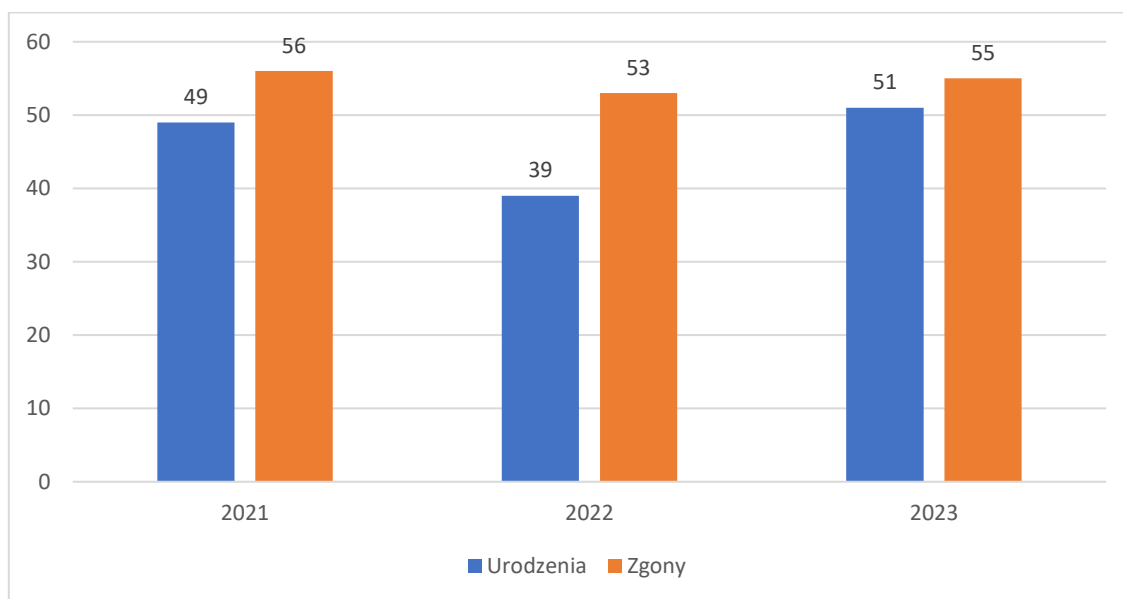
Wykres 2. Ludność Gminy Mirów w rozbiciu na ekonomiczne grupy wiekowe- 2023 rok.

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Mirowie

Dane przedstawione na wykresie 3 odnoszą się do struktury przyrostu naturalnego, który w Gminie Mirów na dzień 31.12.2023r. wynosił -4. W 2023 roku urodziło się 51 dzieci oraz odnotowano 55 zgonów. Utrzymująca się od kilku lat niekorzystna sytuacja demograficzna Gminy Mirów, wpisuje się w trendy ogólnopolskie.

Wykres 3. Przyrost naturalny w Gminie Mirów w latach 2021-2023.

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Mirowie

III 2. Sytuacja społeczna

Zadania w zakresie pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirowie. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc może być świadczona w formie pieniężnej i niepieniężnej, podstawą jej udzielenia, jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego i wydanie na tej podstawie stosownej decyzji.

W 2023 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirowie objął pomocą 168 rodzin z terenu gminy. **Dane zawarte w tabeli 1 wskazują, że w ciągu trzech ostatnich lat zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej.** Najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej na terenie Gminy Mirów są niezmiennie od kilku lat bezrobocie, niepełnosprawność oraz ubóstwo.

Tabela 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2021-2023.

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba rodzin ogółem	241	190	168

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirowie

Tabela 2. Powody przyznawania pomocy społecznej- liczba rodzin⁶.

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Niepelnosprawność	48	55	42
Bezrobocie	112	98	83
Ubóstwo	118	31	29
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych	2	1	1
Długotrwała lub ciężka choroba	24	19	15
Alkoholizm	10	6	1
Sieroctwo	1	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	27	9	12
Przemoc domowa	1	2	0
Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	1	0	0
Zdarzenie losowe	0	1	0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirowie

Istotnym aspektem jest kwestia bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych. Od 2022 roku liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo- wychowawczej utrzymuje się na stałym poziomie- 1 rodziny. Gmina zapewnia wsparcie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez działania wspomagające rodziców, mających problemy w wypełnianiu obowiązków rodzicielskich, tak, aby zapobiec doprowadzeniu do sytuacji, w której dziecko, ze względu na jego dobro, zostałoby umieszczone w opiece w pieczy zastępczej. Jedną z form wsparcia rodziny z dziećmi przeżywającej tego typu problemy jest pomoc asystenta rodziny. Jego działania ukierunkowane są przede wszystkim na poprawę

⁶ W jednym przypadku podstawą do udzielenia pomocy może być równocześnie kilka przesłanek.

funkcjonowania rodziny pod kątem wypełniania ról opiekuńczych, wychowawczych w stosunku do dzieci. Co istotne, praca z rodziną prowadzona jest także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną przy ścisłej współpracy z pracownikiem socjalnym. Warto zaznaczyć, iż wskazane powyżej problemy są jak już wspomniano problemami wiodącymi. Istnieją jeszcze inne problemy, z powodu których mieszkańcy są zmuszeni skorzystać z pomocy GOPS.

Pracownicy GOPS wykonując pracę socjalną wspomagają osoby i rodziny wymagające pomocy w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej i życiowej, współuczestniczą w organizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży, pomagają sporządzić pozwy do Sądu o przyznanie alimentów, rozwód czy separację, pomagają w wypełnianiu wniosków o ustalenie niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, biorą udział w procesie zobowiązania osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia, przeprowadzają rozmowy wspierające, udzielają informacji, gdzie osoby lub rodziny mogą uzyskać pomoc, która nie leży w kompetencji Ośrodka, pomagają podopiecznym w uzyskaniu prawa do emerytury lub renty, przeprowadzają wywiady u dłużników alimentacyjnych oraz podejmują działania związane z ich aktywizacją zawodową, przeprowadzają wywiady alimentacyjne u osób zobowiązanych do alimentacji, podejmują działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie itp.

Sytuacja rodziny była także jednym z obszarów badań ankietowych przeprowadzonych w drugiej połowie 2024 roku w ramach *Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Mirów*. Badania obejmowały dorosłych mieszkańców gminy oraz uczniów klas 4-8. Uzyskane wyniki wskazują, że:

- Zdaniem mieszkańców najważniejszym problemem społecznym rodzin zamieszkujących gminę jest alkoholizm (76%). Na drugim miejscu znalazło się bezrobocie (69%), na trzecim- niezaradność życiowa (30%).
- Wśród głównych potrzeb rodzin w środowisku lokalnym badani wskazywali przede wszystkim na: ułatwienie dostępu do rehabilitacji (46%), ułatwienie dostępu do usług psychologicznych (42%), ułatwienie dostępu do usług prawnych (40%), organizowanie kursów i szkoleń podnoszących kwalifikacje dla osób poszukujących pracy (34%) oraz utworzenie punktu pomocy specjalistycznej dla rodzin borykających się z problemami (30%).
- Z przeprowadzonych badań wynika, że respondenci są w większości zadowoleni z dostępności opieki przedszkolnej oraz opieki nad dziećmi do 3 roku życia.

- Uczniowie w Gminie Mirów deklarują w zdecydowanej większości bardzo dobre lub dobre relacje z rodzicami/opiekunami (łącznie 99%). Poza tym, prawie wszyscy ankietowani wskazują na poczucie bezpieczeństwa w domu rodzinnym (99%). Pozytywne relacje rodzinne i umiejętne postępowanie wychowawcze rodziców jest jednym z silniejszych czynników chroniących dorastające dzieci przed angażowaniem się w zachowania ryzykowne/problemowe.

III 3. Zasoby instytucjonalne Gminy Mirów

Wymienione poniżej zasoby instytucjonalne Gminy Mirów, to instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą rodziny, w tym:

- ✓ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirowie,
- ✓ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mirowie,
- ✓ Gminna Biblioteka Publiczna w Mirowie,
- ✓ Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Mirowie,
- ✓ Komenda Powiatowa Policji w Szydłowcu,
- ✓ Sąd Rejonowy Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Szydłowcu,
- ✓ Prokuratura Rejonowa w Szydłowcu,
- ✓ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szydłowcu,
- ✓ Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Szydłowcu,
- ✓ Ośrodki opieki zdrowotnej z terenu Gminy Mirów,
- ✓ Placówki oświatowe z terenu Gminy Mirów
- ✓ Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, które w swojej działalności zajmują się wspieraniem rodzin z terenu Gminy Mirów.

IV CZĘŚĆ PROGARMOWA

IV 1. Cel główny i cele szczegółowe Programu Wspierania Rodziny

Głównym celem wyznaczonym w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Mirów na lata 2025-2027 jest budowa zintegrowanego systemu wspierania rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Będzie to możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie Gminy Mirów, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

Tabela 3. Cele szczegółowe oraz sposoby ich realizacji.

Kierunki działań	Wskaźniki monitorujące (roczne)	Termin realizacji
<u>I CEL SZCZEGÓŁOWY: Udzielanie rodzinom przejawiającym trudności opiekuńczo- wychowawcze pomocy adekwatnej do potrzeb.</u>		
1.1. Zapewnienie dostępu do pomocy prawnej, psychologicznej oraz innych form wsparcia rodzinom będącym w kryzysie.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistów 	Działania bieżące
1. 2. Zapewnienie rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej wsparcia rzeczowego oraz finansowego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej przyznawanej na podstawie ustawy o pomocy społecznej i świadczeniach rodzinnych 	Działania bieżące
1.3. Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci korzystających z wypoczynku z programem profilaktycznym 	Działania bieżące
1.4. Realizowanie projektów i programów profilaktyczno – edukacyjnych dla rodzin i dzieci.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych projektów i programów profilaktyczno – edukacyjnych dla rodzin i dzieci • liczba uczestników projektów i programów profilaktyczno – edukacyjnych dla rodzin i dzieci 	Działania bieżące
1.5. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych m.in. poprzez współpracę z placówkami oświatowymi.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci objętych monitoringiem 	Działania bieżące
1.6. Zapewnianie usługi asystenta rodziny oraz monitorowanie sytuacji dziecka i rodziny po zakończeniu pracy z asystentem rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin objętych asystenturą rodzinną • liczba rodzin pozostających w 	Według potrzeb

	monitoringu po zakończeniu pracy z asystentem rodziny	
1.7. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez wsparcie pracownika socjalnego.	<ul style="list-style-type: none"> liczba rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze objętych wsparciem pracownika socjalnego 	Działania bieżące
1.8. Pomoc w organizowaniu ruchów samopomocowych, organizowanie grup wsparcia dla rodzin borykających się z różnorodnymi problemami.	<ul style="list-style-type: none"> liczba grup wsparcia dla rodzin 	Według potrzeb
1.9. Dożywianie dzieci.	<ul style="list-style-type: none"> liczba dzieci, które objęto dożywaniem 	Według potrzeb
Realizatorzy: Gmina Mirów, GOPS, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, PCPR, GKRPA, ZI, PK, PPP, KPP, sądy, prokuratura, ochrona zdrowia		
<u>II CEL SZCZEGÓŁOWY: Wsparcie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskiej.</u>		
2.1. Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin, wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów, pikników rodzinnych, spektakli, wycieczek i innych działań mających na celu wzmocnienie rodzin.	<ul style="list-style-type: none"> liczba wydarzeń kulturalnych skierowanych do rodzin liczba osób biorących udział w wydarzeniach 	Działania bieżące
2.2. Wspieranie rodzicielstwa – realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”, realizacja Programu „Dobry Start”- pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkolne.	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób, które otrzymały Kartę Dużej Rodziny liczba uczniów objętych wsparciem w ramach Programu „Dobry Start” 	Działania bieżące
2.3. Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży działających w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej (np. koła zainteresowań, świetlice, kluby, ogniska wychowawcze, lub specjalistycznej lub pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę).	<ul style="list-style-type: none"> liczba placówek wsparcia dziennego liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego 	Działania bieżące

2.4. Prowadzenie poradnictwa i pracy socjalnej na rzecz rodzin z dziećmi.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin objętych wsparciem pracowników socjalnych 	Działania bieżące
2.5. Systematyczna współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół oraz rozwijania współpracy z rodzicami.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba podjętych wspólnie działań w celu analizy sytuacji dzieci i młodzieży 	Działania bieżące
2.6. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwijanie oferty sportowej i kulturalnej.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych 	Działania bieżące
2.8. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach i perspektywach poprawy swojej sytuacji.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rozpowszechnionych informacji 	Działania bieżące
2.9. Wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wolontariuszy • liczba działań propagujących wolontariat 	Działania bieżące

Realizatorzy: Gmina Mirów, GOPS, GKRPA, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, PCPR, GBP, PK, PPP

III CEL SZCZEGÓŁOWY: Zapewnienie dzieciom pobytu w pieczy zastępczej oraz umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych.

3.1. Kierowanie asystenta do pracy z rodziną, przygotowanie planu pracy z rodziną i realizacja zadań.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny • liczba rodzin, w których asystent zakończył współpracę z uwagi na realizację planu pracy i osiągnięcie zamierzonego celu 	Według potrzeb
3.2. Finansowanie kosztów, o których mowa w art. 29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej związanych z realizacją pomocy przez rodziny wspierające.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin wspierających, którym udzielono wsparcia finansowego 	Według potrzeb

3.3. Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych 	Działania bieżące
3.4. Współfinansowanie na zasadach zawartych w ustawie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, za które gmina jest zobowiązana do partycypowania w kosztach oraz kwota poniesionych wydatków 	Według potrzeb
3.5. Współpraca z Sądami i ich organami pomocniczymi oraz innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie dysfunkcyjnej lub umieszczonego w pieczy zastępczej.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych w rodzinach dysfunkcyjnych oraz w rodzinach sprawujących pieczę zastępczą 	Działania bieżące
3.6. Monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej objętych monitoringiem 	Działania bieżące
3.7. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba powołanych rodzin wspierających 	Według potrzeb
Realizatorzy: Gmina Mirów, GOPS, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, PCPR, sądy, prokuratura, kuratorzy zawodowi i społeczni		
<u>IV CEL SZCZEGÓŁOWY: Podniesienie kompetencji instytucji i osób zajmujących wsparciem rodziny.</u>		
4.1. Zapewnienie osobom świadczącym wsparcie na rzecz rodzin możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach oraz samokształceniach.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób biorących udział w formach doskonalenia zawodowego • liczba szkoleń doskonalenia zawodowego 	Działania bieżące

4.2. Zapewnienie dostępu do superwizji asystentom rodziny oraz pracownikom instytucji działających na rzecz wspierania rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych superwizji • liczba pracowników biorących udział w superwizjach 	Według potrzeb
4.3. Współpraca z kuratorami sądowymi Policją, organizacjami pozarządowymi i kościelnymi oraz instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych oraz wymiany informacji.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba instytucji i organizacji pracujących na rzecz dziecka i rodziny 	Działania bieżące
Realizatorzy: Gmina Mirów, GOPS, GKRPA, ZI, GBP, PK, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, PPP, KPP, PCPR, sądy, prokuratura, kuratorzy zawodowi i społeczni		

IV 2. Realizacja, monitoring oraz ewaluacja Programu Wspierania Rodziny

Działania wyznaczone w Programie Wspierania Rodziny dla Gminy Mirów mają charakter ciągły i są skierowane do rodzin wychowujących dzieci na terenie Gminy Mirów w szczególności tych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Kolejno, adresatami Programu są rodziny, którym Sąd ograniczył władzę rodzicielską lub które zostały pozbawione władzy rodzicielskiej oraz rodziny, z których dzieci przebywają już w pieczy zastępczej. Program adresowany jest również osób/ instytucji zajmujących działaniami na rzecz wspierania rodziny.

Realizatorem niniejszego Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirowie we współpracy z innymi instytucjami służącymi pomocą dziecku i rodzinie takimi m.in. jak: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, kościół, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, kuratorzy zawodowi i społeczni, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, Gminna Biblioteka Publiczna, Punkt Konsultacyjny.

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirowie. Monitoring Programu umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań, a także pozwoli na ocenę ich skuteczności i efektywności. W celu oceny stopnia wdrożenia działań zostaną wykorzystane wymienione do celów szczegółowych wskaźniki monitoringowe, co pozwoli na bieżące podejmowanie ewentualnych działań korygujących.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku przedkładane będzie Radzie Gminy Mirów przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

IV 3. Finansowanie Programu

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację Programu nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, a także brak stałych, długookresowych źródeł finansowania. Finansowanie Programu będzie odbywać się ze środków własnych Gminy oraz pozyskanych dotacji z budżetu wojewody oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

IV 4. Harmonogram realizacji Programu

Program realizowany będzie na terenie Gminy Mirów w latach 2025-2027. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu będą wdrażane w formie ciągłej.